

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Mauricius Saxoniam inuadit & occupat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

copijs ab exercitu longius abessent, Cæsar tamen qui de copijs ipsorum nesciebat, & multo maiores suspicabatur, nec peditatum apud se habebat, nihil tentandum sibi ratus, dum peditatus adveniret, eo dieret bene, ut putatur, gerendæ occasionem amissit. Et sane quis nescit, multas præclaras vi-
 ctorias sæpe unius rei ignorantia impediri? Gal-
 lorum vetus est proverbium. *Que si l'ost seauoit ce que fait l'ost, souuent l'ost deseroit* est, id est, si unus exercitus sciret quid aliter ageret, sæpenumero non passurum, ut sine prælio discedatur. Hoc modo elapsi Protestantes, magnis itineribus in Sueviam contendunt, & in via aliquot civitates oppugnant & deditone capiunt: a Francofurtensibus etiam, Moguntino Archiepiscopo, & Abbate Fuldensi pecuniam extorquent. Nec multo post dilabuntur, quum prius in Galliam, & Angliam, legationes decrevisse, & federis socios Principes ac civitates de auxilijs per internuncios appellassent. Landgravius, traditis Saxoni quas habebat copijs, domum revertitur, parum feliciter administrato bello: cuius præcipua causa fuisse putatur, quod non ex unius arbitrio res gereretur, ut vel sic discerent unitatis necessitatem in Ecclesia qui in paucis millibus regendis sine capitis unitate tam cito consumebantur. Is error iam olim Romanum Imperium, funesta illa clade ad Cannas accepta, ferme pessumdedit: ut verum sit. Satis esse in bello rei imperij summam unius mediocri prudentia instructo comitej, quam duos omnibus requisitis dotibus ornatos duces, æquali potestate præditos exercitui præficere. Sic Livius de Fidenatum agens seditione, ait, *tum facile apparuisse quantum aequalis trium Tribunorum potestas Reipublicæ nocuerit, dum inter disceptandum per opportuna elabuntur occasiones, aut consilia hostibus enunciantur. Atque hanc ob causam unum eorum Dictator creatus fuit, ut quod à tribus peccatum fuerat, solus emendaret.* Landgravius quidem antequam castra Cæsar ad Jugolstadtium posuisset, eum eius equitatu conflixit, (c) nonnullis desideratis, quod eius factum Saxo adeo moleste ac graviter tulit, ut si quid eiusmodi posthac ipso faceret inconsulto, discessurum professus fuisset. Saxo vero & ipse pulcherrimam occasionem amissit, qui Cæsare undique fere circumvento & in cluso, Landgravius opperendum sibi statuerat, qui in tempore non advenit, nolens fortasse alij concedere quod sibi concessum non fuerat. Rursus Landgravius Cæsaris castra ad Jugolstadtium male adhuc munita videns, convocatis bel-

li ducibus & consiliarijs, *Quod si penes me solum inquit, esset administratio sicut tunc erat quando VVirttembergi cum restitui, uniuerso cum exercitu castra Cæsari tam statim sim oppugnaturus.* Sic igitur ingens ille exercitus, in quo aliquando centum peditum, & decem equitum millia vna cum triginta maioribus machinis fuisse dicuntur, sub duobus illis ducibus nulla re perfecta, dilapsus fuit. Itaque Cæsar in castra reuertit, & diem vnum & alterum militi reficiendo dedit. Inde profectus, Bopfingam, Nordlingam, Dingelspulum & alia quædam oppida deditone cepit, nullo quacumque ibat obiecto labore, quam hospicia militibus designandi, & dedititio in gratiam recipiendi.

V. Dum ita ad Daubium castris utrimque col-
 latis, leuibus prælijs decertatur, & posthabitis hyemis incommodis & tempestatibus pars utraque rei bene gerendæ capiat occasionem, tandem vero Protestantes discedunt, insequente Cæsare: Ferdinandus Romanorum rex copias suas ex Hungaria, Silesia, Bohemia & Austria euocat (licet non leue à Turca, quem Saxo internuncijs adtentandum aliquid sollicitabat, ijs regionibus periculum imminere sciret) ad auxilium fratri ferendum, & Saxoniam, proscripto Electore, occupandam. Sed & Mauritius & Augustus Saxonie Duces, quamuis uterque Protestantium religionis, & ille quidem Landgravius generis esset. Cæsari militantes, plerasque per Saxoniam civitates in suam fidem adigebant, sicut Elector breui tempore omni sua ditione esse spoliatus: qui editis libellis Mauritium perfidiæ eiga se, patriam & religionem gravissime accusabat, at ille supremo se magistratui obedientiam debere aiebat: & initio quidem ad rem pacifice componendam, & reducendo in gratiam cum Cæsare rebelles nihil omisisset; verum illi anima incerta certa paci præferentibus, postquam iam lenioribus aliquot prælijs dimicatum sit, & exercitus Saxoniam imminere pati non posse, ut à Saxonica demo Ioannis FridERICI provincia diuellatur & in alienas deveniat manus: itaque eam in suam fidem recepisse. In hoc bello non de religione, sed de Imperio decertari: cuius libertatem Cæsar non ipsi modo, sed alijs etiam indulserit. Post etiam Landgravius ad Mauritium generum profectus, concordiam tractavit, sed Mauritius sine Imperatoris venia nihil agere se posse dicens, in cæpto persistebat.

Et hac quidem astutia Imperator, ut dixi, ad Principum illorum amicitiam dissolvendam usus
 c. Sleid. lib. 18.